DEL 2

Svenska Canada-Tidningen

PART 2

ÅRGANG XVIII. WINNIPEG, MAN., TORSDAGEN DEN 8:de DECEMBER, 1910. N:r 49.

Hon mindes.

"Hur gammal ä din grandpa, Greta?"
"Ja, vet inte, men vi ha hatt ho nom ryaligt länge."

Inte så illa ment som sagdt

Truls Persson: "Karna!"
Mor Karna: "Ja, hva ä de?"
"Hva de ä?"
"Jo, den hära skinkan ä så go' så ja' skulle kunna eda ihjäl mej, Karna."
"Å' den så go så du skulle kunna eda ihjäl dej, säjer du?"
"Ja, de säjer ja'."
"Ja, ed du bara, de ä dej väl undt."

Historien om en katt

Svensk humoresk.

— Hura har den där besten kommit in, frågade min hustru. Alla dörrar och fönster äro stängda.

— Det är en gåta för mig också, stammade jag. Kanske genom skorstenen, ty kattorna äro utmärkta akrobater.

— Du kan inte tänka dig, hvad det odjuret har gjort det trefligt för sig, fortsatte min hustru. Tänk dig, det har dragit fram hufvudkudden och lagt sig på den, och sedan har det ställt fram en skål mjölk åt sig och druckit ur den. Sedan har det förmodligen lagt sig till ro för att nu på morgonen börja sitt rofvaretåg. Då Sofi öppnade matsalsdörren, satt det på bordet och åt en korf. Sofi gaf till ett skrik och katten hoppade midt på hufvudet på henne.

— Märkvärdigt, mycket märkvärdigt, mumlade jag och funderade öfver, om jag under dessa omständigheter skulle erkänna, att det var jag, som hade haft den med mig hem. Efter en kort fundering beslöt jag mig för att tiga stilla så länge.

— Hvar är odjuret nu?

— Inuti pianot. Han sitter fast mellan strängarna!

— Låt mig försöka! sade jag och gick in i salen, där pianot stod uppslaget. Jag gick bort till katten, ty om den blott hade det allra ringaste minne, måste den påminna sig, att jag varit dess välgörare. Jag talade till den med öm stämma och jamade som en katt, men den rörde sig ej ur stället. Då kom jag på en god idé.

— Vi skola nog få den att komma fram, sade jag. Sätt dig ned och spela en af de värsta Wagnerbitarna, du har.

Och min hustru började hamra löst på pianot. Katten stönade som en osalig, men rörde sig ej ur stället. Jag gick närmare och såg, att den satt inklämd mellan strängarna. Tre af dessa måste klippas af, sedan reste den så sig och började sträcka på sig. Jag smekte den, och den såg tacksamt på mig. Barnen hade nu också kommit till och började smeka den, och den började att spinna. Det var verkligen ett riktigt rart djur.

— Vi måste behålla den, mamma! ropade barnen.

Min hustru såg först på barnen och sedan på mig.

— Jag tror, att katten är utan skuld, sade jag. Om salsdörren icke hade varit öppen, så hade katten ju icke sluppit in dit, och om Sofi inte skrikit till, hade den ej farit på henne.

— Alltså tycker du också, att vi skola behålla den?

— Om ni bara passar på, att den ej gör några dumheter, så har jag ingenting emot den saken.

Och så behöllo vi katten, som blef till mycket glädje, för hela familjen med undantag af mig själf, ty katten började alltid att jama högt, när jag kom sent hem på nätterna. Då väckte den min hustru och det var ju inte alltid så trefligt för mig.

Slutligen inträffade en katastrof, som gjorde ett hastigt slut på kattens Odyssé.

En natt kom jag hem fram på morgonkvisten och listade mig in i strumporna genom rummen. Allt gick bra, tills jag kom till sängkammardörren. Då snubbade jag öfver katten, som sof ovanligt tungt den natten, ty min hustru hade varit på teatern och barnen hade i lugn och ro fått leka med kisse och roat sig med att tvätta den öfver hela kroppen med sprit, hvilket förmodligen slagit stackarn åt hufvudet.

Då jag, som sagdt, föll omkull öfver den, sprang han med ett vildt jamande mot en dyrbar japansk vas, som med ett förfärligt duns föll ned på golfvet och krossades i tusen bitar, hvarpå katten blef ännu vildare och sprang rasande till höger och vänster i alla riktningar.

Alla i huset vaknade, och vagguret började i samma ögonblick slå och förkunnade högt och ljudligt för min hustru att klockan var fyra på morgonen.

— Det här var just trefligt! sade hon. Komma hem så här dags och i ett sådant tillstånd! Och så har du rännt mot vasen och slagit sönder den!

— Du misstar dig! sade jag. Jag är fullkomligt klar i hufvudet. Det var katten, som slog sönder vasen.

Därefter började jag jaga katten, som gömde sig långt in i ett hörn under sängarna. Jag fick den slutligen i nacken, hvarvid den jamade vänskapsfullt.

— Mig lurar du aldrig mera, tänkte jag. Vår vänskap är förbi. En eländig katt skall ej tvinga mig att komma tidigare hem om kvällarna. En af oss måste bort, och då jag af flera orsaker är nödvändigare här än du, så kommer du att försvinna.

Jag öppnade fönstret och såg ned på gatan.

Där nere stod slaktarens vagn full med nyslaktadt lammkött.

— Din usling, sade jag till katten. Ser du huru godt ödet är emot dig. Från det ena paradiset faller du ned i det andra.

Därefter kastade jag ned katten i slaktarens vagn. Först såg den sig förvirrad omkring. Så drog den sig tillbaka till ett hörn af vagnen och tog för sig af varorna.

— — — Sedan den tiden ha vi ingen katt mera i huset.

Den svarta mässan.

En hemsk bild ur det mänskliga själslifvet.

Under medeltidens mörka tid, detta pandemonium af pest, hungersnöd, öfversvämningar, massmord och ohygghga sjukdomar, uppstod satanismené djäfvulssabbaten. Den svarta mässan föddes i bondeupprorens fruktansvärda dagar, då de små i samhället i sin förtviflan resonnerade som så, att den godhetens och kärlekens Gud de fått lära sig endast var de rikes, de stores, kungens, herremännens och prästernas Gud, men att de äjälfva endast voro hans förorättade, utpinade och öfvergifna styfbarn. Det låg då nära till hands, att den förtryckta allmogen vände sig till denne Guds fiende, till honom **som iiksom** de själfva var förbannad och förföljd, satan själf.

Ute i djupa, öde skogar, på öde hedar, i mörka hålor träffades de arma trälarne till köttets fest. Om natten njöto de den frihet och drömde den dröm om broderskap, som dagen nekade dem. I fackornas sken under den blodröda månen gick sabbatens ringdans, vildare och vildare, medan oanständiga smädevisor sjöngos mot Gud och jordens mäktige. Män och kvinnor kände sig som en enda stor, förpinad och njutningstörstande kropp. Det var icke människor längre. I den vilda dansen, de lössläppta lidelsernas orgie flammade blodtörsten och vällusten upp med smärtans delirium.

Och då vanvettet nått sin kulmen, kulminerar sabbaten, och man tror sig se honom, som man åkallat och väntat, människans misskände välgörare, satan.

Hans gudstjänst, den svarta mässan, börjar, en parodi på romerska kyrkans heligaste handling. Man förnekar sitt dop, hånar korset, kysser satansbocken. Man åtnjuter helvetets sakrament, därvid en kvinna, sabbatens drottning, är både altaret och hostian. Och satan sätter sitt insegel, de okänsliga häxmärkena, på sina tjänare. Och när så facklorna släckas på satans befallning dra svarta skyar förbi månen och en orgie börjar, som ej kan beskrifvas.

Men vid första hanegället, då det ljusnar vid himlaranden, förblekna synerna. Satan försvinner i lågor och svafvelstank.

I fjärran höres en klosterklocka, som ringer till mässan, och sabbatens gäster fly rysande af köld åt alla håll. Sabbaten är slut.

Efter den tragiska medeltiden följde den ljusa renässansen. Den svarta mässan är ej längre den förtviflade allmogens dystra lidandefäst, den förvandlas till en mötesplats för det depraverade samhället, som söker sadistisk tillfredsställelse i satanismens mystik. Satanismen blir modärn. På konung Ludvig XIV:s tid blir den svarta mässan populär. Europas finaste namn kompromettera sig med satansmässor, barnaoffer och ritualmord. Den beryktade markis de Sade, efter hvilken sadismen uppkallats, var en fanatisk satanist. I hans simpla böcker skildras gång på gång den svarta mässan med dess blodiga fasor.

Men så kom det med franska revolutionen en tid, som var för tragisk i sin storhet, för brutal i sin energi för att där skulle finnas plats för satanismens vanvett. Men intet förgår. Satanismen var endast till det yttre besegrad. Den hade alltjämt sina rötter djupt i lifvet. Den svarta mässan stod upp igen.

Tron på och bruket af djäfvulsmagi är icke försvunnen i vår tid. Det finns bevis i öfverflöd därpå. Medeltidens häxväsen står ännu i sitt flor i Europas upplysta länder. Kyrkans satan har sina tillbedjare, sina präster, sin menighet såsom för 200 år sedan. Den svarta mässan har icke dött af ålder. Därom vittna nog de olika ländernas domstolsprotokoll och polisrapporter. Det var endast för ett par år sedan som två sataniska sekter grepos på bar gärning i Paris hos den svenske grefve Fersen vid Av. Friedland och hos en känd målare vid Boulevard Montparnasse. Och just i dagarna väcker afslöjandet af en satanistklubb i New York största sensation inom de amerikanska milliardärernas värld.

Och ändå representera dessa raffinerande klubbar för vroto-religiositet endast ett slag af salongssatanism, där satansattaret väl är besudladt med smuts, men icke med blod. Den är nära släkt med de lastens härdar, där man som t. ex. vid Rue Vaugirard i Paris på beställning kan få arrangerad en svart mässa.

Men äfven om dessa satanistklubbars "dyrkan" i all sin blasfemi mera ha en sadistisk njutning än en verklig rituell satanism till ändamål, så är språnget från det ena till det andra icke stort. Ty det är i könsdriftens mörkaste afgrunder, som den värkliga satanismen kläckes ut. Och för den öfverspände och hysteriske mystikern, som salongssatanisten nu är, blir blasfemiens samvetsagg just det önskade och inom kort ovärderliga eggelsemedlet. Tror han på kyrkans lära om dödssynder, så antar hos honom den kärlek till det onda, som är en af dekadensmänniskans degenerativa tendenser, hastigt djäfvulskyrkans form. Satanismen lurar öfver allt, där religion dras ned i tillintetgörelsens och den erotiska i galenskapens sfer, och, som den nämnde satanisten Adelswärd-Fersen skrifver i sitt självförsvar: "den svarta mässan är en symbol. Den representerar upproret mot lifvets Gud, tillbedjan af dödens. Den är ett förhärligande af grafven, ej endast ett brott mot det heliga, ett hån mot himlen, utan ett lidelsefullt, brinnande förhärligande af den döda materien. Den är för mig dödsångestens ekstas!"

Det är ju naturligt, att medveten satanism ej finnes bland de religiöst likgiltiga, ty man hyllar ju ej en princip, som man ej tror på. Men djäfvulsdyrkan föder där öfverspänd tro och erotisk mysticism mötas i ett sjukt och fördärfvadt sinne.

Men hvilket slags djäfvulsdyrkan det än är fråga om, den kabbalistiske mystikerns luciferdyrkan, den raffinerade vällustingens orgier eller den okunniga menighetens grofva djäfvulstro, så är det klart, att de ha rätt rum i djäfvulsdyrkan och i dess fenomen se en parodisk, förvrängd sammanblandning af alla former af forntidens hänryckta gudsdyrkan anpassade efter de skiftande tidsåldrarnas åskådningskrets, men dock lätt igenkännliga. Satanismen är därför icke en sjukdom, som kan utdrifvas ur samhällskroppen medele maktmedel och straff. Den kan endast botas genom förebyggande anordningar. Och de beta ett rationellt användande af alla de medel samhället kan finna till höjande af folkets andliga och kroppsliga hälsa.

Hvad en fåraherde icke duger till.

Af Fritz Reuter.

Gamla mor Knak hade en pojke, bara en, men också en som var egen i sitt slag. Maken till dumsmut hade man aldrig skådat. Men tror någon, att gumman hyste samma åsikter i den vägen, som alla andra människor? Nej då! Hon tyckte, att hennes pojke var den präktigaste pojke, som någonsin funnit till.

Nå, något skulle mor Knaks pojke nu bli, och så vardt han fåraherde, och när de andra herdarne drefvo gäck med honom, tröstade gumman honom och sade:

— Var lugn du, Johan, du är den klokaste af hela högen. Af en herde och en apotekare kan det bli allting.

Så hände det sig en dag, att Johan Knak uppnådde den ålder, att han skulle fullgöra sin värnplikt och måste knoga in till Schwerin för att bli soldat.

Där inställdes han för militärkommissionen.

— Till granadör är du för kort i växten, hette det här; till jägare duger du inte häller som dragon är du för smal i sitsen, artillerist är det enda du kanske duger till, och duger du inte där, så får du komma på trängen.

Och så kom Johan in vid artilleriet.

Där fick han nu stå från morgon till kväll med viskaren i näfven och slå med luntan på fänghålet, och så fick han lära sig rida och marschera och exercera och stoppa propp på propp i kanonmynningarne.

Men allt hvad han gjorde, gjorde han bakvändt, och oräkneliga voro de puffar och knuffar han i hemlighet fick af sin sergeant, emedan det var förbjudet att offentligt misshandla rekryterna.

En afton läste sergeanten, efter slutad exercis för dagen, instruktionen med rekryterna, utförligt och lärdt, som en riktig militärprofessor.

— Vi, mina gossar, äro soldater, sade han. Vi göra alla hjältedater, i synnerhet vi vid artilleriet. Och därför skall er lösen alltid vara och förblifva: Gudskelof, att jag är en artillerist!

— N:r 2 Knak, om någon nu frågar dig, hvad du är, hvad svarar du då?

— Jag, svarade Johan, jag är fåraherde.

När förhöret var slut, lät sergeanten de öfriga gå sin väg, medan han bad Johan Knak stanna kvar en stund.

Så snart de nu voro på tu man hand, började sergeanten knuffa och puffa den arme rekryten-fåreherden, medan han röt:

— Hvad var det du sade? Fåraherde! Nej, en skurk är du! En samvetslös bof är du! Blixt och dunder! För sjuhundra svedda granater och rykande bomber! Sade jag dig inte att du skulle svara: Gudskelof att jag är artillerist? Hvasa?

Och så präntade han in den artilleristiska ambitionen grundligt hos Johan Knak, att han ännu ett halft år därefter kunde tydligt läsa den på hans rygg.

När Johan ändtligen sluppit från den lektionen, satte han sig — så godt han nämligen kunde sitta efter den betan — och skref ett jämmerligt bref hem till mor Knak, i hvilket han bedyrade, att hans unga lif stod på spel, ty han skulle aldrig lefvande komma ifrån "eksisen" vid artilleriet. Han ville hällre komma hem igen och vakta får och sitta bakom hagtornshäcken, och aldrig mera skulle han slå hunden, och mot fåren skulle han aldrig mera vara elak. Hvad var regn och blåst och smuts och lera där hemma på fältet mot kanoner och sergeanter!

När mor Knak läst det brefvet, gaf hon sig genast i väg till Schwerin, där hon frågade efter artilleristen Johan Knak.

Man visade henne till kasernen, och då hon där ånyo frågade efter sin Johan, visade man henne ett stycke bort. Där stod hennes Johan framför sin sergeant, hvilken ånyo som bäst höll på att på sitt vanliga älskvärdt handgripliga sätt plugga in instruktionen i Johans trånga skalle.

Men nu lade sig mor Knak emellan.

— Hvad är det här för ena fasoner? frågade gumman barskt. Hvad knäfveln har han med min Johan att göra? Hur understår han sig att slå mitt barn? Kan han inte vackert säga: Gör så och så, Johan? Vänd dig åt höger, Johan, eller vänd dig åt vänster, Johan! Då gör den snälle gossen det. Men vänta, han, jag skall minsann gå till vår storhertig, jag!

Sagdt och gjordt.

Det var Paul Friedrich, som då regerade. Han hörde lugnt på gummans tal, ty en god herre var han och mycket gemen af sig, och när hon slutat, sade han:

— Nej, mor lilla, släppa lös gossen kan jag ej. Det går inte an. Den som en gång blifvit soldat, han förblir det, tills hans tid är slut. Jag är soldat, mina söner äro soldater, och den som en gång fått uniformen på, han måste också lära sig exercera.

Gumman ville nu skänka honom en thaler för att underlätta saken, och stack näfven i fickan.

— Ja, sade hon, sådant folk som ni, det är en belt annan sak. Ni har aldrig lärt er någonting annat, men se min Johan, han är en fåraherde, han.

Paul Friedrich höll på att kikna af invärtes skratt, men han höll sig allvarsam, så godt han kunde, och återtog:

— Jag ser, att du håller mycket af din gosse. Jag skall göra mig närmare underrättad, och om det låter sig göra, skall du få din gosse hem med dig igen, så han får valla sina får som förut.

Mor Knak knixade och tackade och vandrade tillbaka till kasernen, där hennes Johan för första gången stod på vakt i full parad.

— Johan, sade gumman, nu blir du fri, nu är det slut med alla knuffar och puffar. Jag har varit hos vår storhertig, och han skall läsa lagen för den där karlen. — Men hvarför står du här och stampar i kylan? Kan du inte gå in?

Johan såg sig ängsligt om och hviskade sedan sakta till gumman:

— I dag är det min hedersdag, mor lilla. I dag är jag en riktig matador och kommenderar det hela.

— Åh, sade gumman, nu skämtar du väl bara?

— Nej, du skall själf få se, sade Johan. — Pass på nu!

Och därmed började han af alla krafter ropa:

— A—i—g—vär!

Och underofficer och artillerister och löjtnant kommo utrusande i en hisklig fart, och löjtnanten frågade:

— Hvad står på, skiltvakt? — Hvad är det?

Johan drog munnen till sitt allra bredaste grin och svarade i förtrolig ton:

— Ingenting, herr löjtnant. Jag ropade bara, för att morsgumman ville se, hur det går till här.

Jo, nu hade Johan ställt till vackert för sig. Nu bröt löjtnanten lös, och när en löjtnant riktigt på allvar blir arg då...

— Ack för attan milliarder blixtblåa och brunsvedda! Ditt himlanöt!

Det var så att jorden skalf och hällebergen remnade. Det var preeis som om världens sista dag varit kommen.

Åtta veckor vid vatten och bröd, ståndrätt, arkebusering, sträng arrest, tio års fästning, och en hel hop andra lika trösterika utsikter, det var det minsta vår arme Johan nu fick till lifs.

Men till all lycka hände det sig, att Paul Friedrich i detsamma kom spatserande förbi i egen hög person.

— Hvad står på? Hvad står på, löjtnant Donnerblitz? — frågade fursten.

Löjtnanten förtäljde nu ifrigt och med stora gester den rysliga förbrytelse, som den förstockade rekryten begått.

Nu började Paul Friedrich storskratta, och när han skrattat ut sade han:

— Häraf kan man lära, att af hvarja träd kan man skära ut en Apollo, af hvarenda människa kan man göra någonting stort, hvarje stånd har sin alte Fritz, sin Cæsar och Napoleon, till och med af en skräddare kan det bli en hjälte, som vi sett vid Fehrbellin, men en fåraherde är och förblir en fåraherde.

Därmed ropade han fram Johan Knak och sade:

— Gå du hem igen och vakta dina får, ty hvad en fåraherde än må duga till, inte är det till soldat.

Dåliga tider.

Luffaren: "Snälla från, skänk en stackars förolyckad affärsman fem cents till lite vått och torrt."
Frun: "Har ni varit affärsman?"
"Ja, men tiderna ha varit sådana, att det inte funnit mycket att göra i min bransch.
"Hvad var det förslags affärer ni var engagerad i?"
"Jag sålde sotade glas att titta på solen genom vid solformörkelse."

Ändå något.

Sölkvist, som aldrig arbetar lifv et ur sig, ryter åt sin son Charley: "Gör nå't, din förbaskade odåga! Hämta hem en pail bier!"

Korsförlamning kommer plötsligt och är mycket plågsam. Den förorsakas af muckelreumatism. Hastig bot erhålles genom att lägga på Chamberlain's Liniment. Säljes i alla affärer.

Tobak och dess regelrätta behandling

Tillverkningsprocess. Tobak är en ört och i likhet med andra växter måste den undergå beredning för att kunna lämpa sig för menniskans bruk. Det förefinnes lika stor skillnad mellan på rätt sätt beredd tobak och rå tobak, endast tillsatt med sötämnen, som mellan halfkokad och till fullo kokad föda. Snusberedningsprocessen betyder lika mycket för tobaken som kokning för föda och jäsning för vin. Snus är tobak som på vetenskapliga grunder blifvit beredd för menniskans bruk.

Hvarför tobaksförbrukare föredraga Copenhagen Snuff framför alla andra sorter af tuggtobak.

Det är färdigberedd tobak i dess renaste form.
Det har en angenäm arom.

Det bibehåller sin arom och styrka. Det är mera ekonomiskt, emedan det varar längre. Det upptäcken ej, emedan det ej behöfver tuggas utan endast helt enkelt placeras i munnen (mellan underläppen och gommen).

Det kvarlämnar en behaglig ren, sval eftersmak. Det är tobak, som genom vetenskapliga metoder beredts för menniskans bruk.

Garanterad till kvalite och renhet. Copenhagen Snuff är tillverkadt af den bästa, lagrade riba och mest aromrika bladtobak, hvartill tillsätts endast sådana ingredienser, som utgöra naturliga beståndsdelar af bladtobak och absolut rena arom extrakter. Snusmalningsprocessen kvarhåller allt det goda i tobaken och aflägsnar de bittra och syrliga beståndsdelar, som ingå i naturlig bladtobak.

OBSERVERA. Använd endast en mycket ringa kvantitet af Copenhagen Snuff, ty i sunt fall kommer Ni att tycka att det är för starkt.

Copenhagen tuggnus består af små korn ren och rik tuggtobak; det meddelar derför tobaksstyrkan i högre och rikare grad än vanlig tuggtobak, på samma sätt som fint malet kaffe ger starkare kaffe än groft malda kaffebönor.

Copenhagen Snuff är verldens bästa tuggtobak.

National Snuff Co., Limited

900 St. ANTOINE ST., MONTREAL 12